

राज्य शिक्षा केन्द्र म.प्र. भोपाल

वार्षिक परीक्षा सत्र - 2023-24

विषय - संस्कृतम्

कक्षा - 8

परीक्षा अवधि - 2.30 घण्टे

पूर्णांक - 60

बहुविकल्पीयप्रश्नाः (प्रश्न 1 - 5)

निर्देशः - उचित विकल्पं चित्वा लिखत। (प्रत्येक- प्रश्नस्य कृते 1 अंकः निर्धारितः अस्ति)

प्रश्न - 1 वराहमिहिरः अस्ति -

1

(A) वैद्यः

(B) राजनीतिज्ञः

(C) कालजः

(D) सैनिकः

प्रश्न - 2 लोकहितं मम -

1

(A) करणीम्

(B) वदनीयम्

(C) स्मरणीयम्

(D) कथनीयम्

प्रश्न - 3 धर्मपरायणा न्यायनिष्ठा च आसीत् -

1

(A) दुर्गावती

(B) झलकारीबाई

(C) अहिल्याबाई

(D) अवन्तीबाई

प्रश्न - 4 कर्मणां लेखनं पार्श्वे अस्ति -

1

(A) जनस्य

(B) यमस्य

(C) चित्रगुप्तस्य

(D) राजः

प्रश्न - 5 खादसि इत्यस्मिन् पदे पुरुषः अस्ति -

1

(A) उत्तमपुरुषः

(B) प्रथमपुरुषः

(C) मध्यमपुरुषः

(D) एतेषु कोपि न

रिक्तस्थानानि (प्रश्न 6 - 10)

निर्देशः - उचित शब्दैः रिक्तस्थानानि पूरयत। (प्रत्येक- प्रश्नस्य कृते 1 अंकः निर्धारितः अस्ति)

प्रश्न - 6 ..... प्रविचलन्ति पदं न धीराः।

1

प्रश्न - 7 चित्रकूटे सघनानि ..... सन्ति।

1

प्रश्न - 8 काव्येषु ..... रम्यम्।

1

प्रश्न - 9 अनूपपुरगण्डले ..... नाम पर्वतः अस्ति।

1

प्रश्न - 10 वित्तेषु पदे ..... वचनम् अस्ति।

1

निर्देशः - अधोलिखितप्रश्नानाम् एकपदेन उत्तरं लिखत । (प्रत्येक- प्रश्नस्य कृते 2 अंकः निर्धारितः अस्ति)

- प्रश्न - 11 ओरछानगरस्य परिक्षेत्रे कति नद्यः प्रवहन्ति? 2
- प्रश्न - 12 चन्द्रशेखरस्य पितुः नाम किम्? 2
- प्रश्न - 13 गजः कां नाशितवान्? 2
- प्रश्न - 14 वातात् शीघ्रतरं किम्? 2
- प्रश्न - 15 कस्मात् परं सुखं नास्ति? 2
- प्रश्न - 16 खादितवान् इति पदे कः प्रत्ययः? 2

लघु-उत्तरीय- प्रश्नाः (प्रश्न 17 - 22)

निर्देशः - अधोलिखित प्रश्नानाम् एकवाक्येन उत्तरं लिखत । (प्रत्येक- प्रश्नस्य कृते 3 अंकः निर्धारितः अस्ति)

- प्रश्न - 17 मित्रस्य कार्यं कः साधयति? <https://www.mpboardonline.com> 3
- प्रश्न - 18 ऋतुसंहारे केषां वर्णनम् अस्ति? 3
- प्रश्न - 19 कर्मतपस्योः कः भेदः? 3
- प्रश्न - 20 निर्देशानुसारम् उत्तरं लिखत -
 (अ) नीलोत्पलम् शब्दस्य समासविग्रहं कुरुत । 3
 (ब) हसामः शब्दे का धातु लिखत ।
 (स) राकेशः अत्र अस्ति अस्मिन् वाक्ये अव्ययं किम् अस्ति ?
- प्रश्न - 21 अधोलिखितसंख्याः संस्कृत शब्देषु लिखत - 3
 (अ) 22 (ब) 34 (स) 46
- प्रश्न - 22 स्वपाठ्यपुस्तकात् एकं श्लोकं लिखत यः अस्मिन् प्रश्नपत्रे नास्ति । 3

दीर्घ- उत्तरीय-प्रश्नाः (प्रश्न 23 - 26)

निर्देशः - अधोलिखित प्रश्नानां निर्देशानुसारम् उत्तरं लिखत । (प्रत्येक- प्रश्नस्य कृते 5 अंकः निर्धारितः अस्ति)

- प्रश्न - 23 प्रदत्तशब्दैः पत्रं पूरयत् _____ 5
 (स्वीकुर्वन्तु, कार्यम्, राधिका, अस्ति, सेवयाम्)
 .....
 श्रीमान् प्रधानाध्यापक महोदयः
 शासकीयः माध्यमिकः विद्यालयः, रामपुरानगरम्
 महोदयः,
 सविनयं निवेदनं ..... यत् मम गृहे आवश्यकं ..... आगतम्। अस्मात् कारणात्
 अहं विद्यालयम् आगन्तुं न शक्नोमि। अतः मां द्विदिवसीयम् अवकाशं ..... ।

दिनांकः-

10/12/2023

भवतः शिष्या .....

अष्टमी कक्षा

प्रश्न - 24 अधोलिखितेषु एकस्मिन् विषये पंचवाक्येषु संस्कृते निबन्धं लिखत -
(अ) पुस्तकम् (ब) उद्यानम् (स) धेनुः

24SKT0802766

5

प्रश्न - 25 अधोलिखितपद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत -
उद्योगे नास्ति दारिद्र्यं जपतो नास्ति पातकम् ।
मौने च कलहो नास्ति, नास्ति जागरिते भयम् ॥

5

- (क) उद्योगे किं नास्ति ?
(ख) जपतो किं नास्ति ?
(ग) भयं कदा नास्ति ?
(घ) 'मौने' किं नास्ति ?
(ङ) 'नास्ति' इत्यस्मिन् पदे किं वचनम् ?

प्रश्न - 26 अधोलिखितगद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत -

5

माघमासस्य शुक्लपक्षस्य पंचम्यां तिथौ ऋतुराजवसन्तस्य आगमनसूचना भवति।वसन्तपंचमी श्रीपंचमी नाम्ना अपि ज्ञायते। अस्मिन् समये प्रकृतेः सौन्दर्यं चरमोत्कर्षं प्राप्नोति। सर्वत्र रमणीयतायाः दर्शनं भवति। वृक्षेषु नूतनकिसलयरागः राजते। क्षेत्रेषु सर्वपुष्पाणां सुपमा पीतिमा च मनोहारिणी दृश्यते। आग्नेषु मज्जरीं परितः भ्रमन्तः भ्रमराः दृश्यन्ते। कोकिलानां मधुरस्वरः चित्तम् आकर्षति ।वसन्तसमये सर्वत्र रमणीयतायाः दर्शनम् भवति।

- (क) माघमासस्य शुक्लपक्षस्य पंचम्यां तिथौ कस्य आगमनसूचना भवति ?
(ख) वसन्तपंचमी किं नाम्ना अपि ज्ञायते ?
(ग) सर्वत्र किम् दर्शनं भवति ?
(घ) केषु नूतनकिसलयरागः राजते ?
(ङ) वृक्षेषु ' इत्यस्मिन् पदे का विभक्तिः अस्ति ?